

- Valitsin tämän syksyn ope lukee luokalle -kirjaksi toisluokkalaisilleni Astrid Lindgrenin *Ronja, ryövärintyttären*, koska olemme tänä syksynä perehtyneet muun muassa Turun linnaan ja MOK-viikolla syvennyimme viikinkien maailmaan. Mielestäni linna ja ryövärit toivatkin mieleeni Ronjan. Ronja on myös itselleni tärkeä kirja lapsuudestani.
- Tavoitteena on kalenterin avulla kerrata Ronjan tapahtumia erilaisten toiminnallisten tehtävien kautta. Olen pyrkinyt yhdistämään oppiaineita hyvin monialaisesti ja moniaistillisesti. Mukana on niin suomen kieltä, draamaa, liikuntaa, kuvataidetta kuin musiikkiakin.
- Toiminnallinen joulukalenterini toimii normaalisti joulukalenterin tapaan: yksi oppilas avaa yhden luukun, ja koko luokka tekee tehtävän. Opettaja voi toki soveltaa tehtäviä omalle luokalleen sopivaksi, ja päättää itse tehtävien suoritusjärjestyksen. Itse olen suunnitellut osan tehtävistä niin, että voimme tarvittaessa hyödyntää koulumme liikuntasalia.
- Lähteenä olen tutustunut myös Aerilan ja Kauppisen (2019) *Sytytä lukukipinä – pedagogisia keinoja lukuinnon kerättelyyn* s. 98 mainittuun Moniaistiseen tarinapolkuun. Tämän oman kalenterini avulla pyrin syventämään oppilaideni lukukokemusta ja esittelemään heille erilaisia tapoja käsitellä luettua/kuunneltua tarinaa. Toiminnallisen kalenterin kautta lapset luovat elämyksiä yhteistoiminnallisesti ja heidän eri aistinsa pääsevät aktivoitumaan. Intoa seikkailuun Ronjan ja Birkin matkassa!
- Oma Ronja, ryövärintytär -kirjani on vuodelta 1981, joten hyödynsin sitä mainitessani sivunumeroita.

1. Ronja syntyi maailmaan ukkosyönä. Esittäkää paikallanne kiukkuilmeenne vierustoverillenne. Olet niin kiukkuinen, että salamoit! Keksi kolme eri salamailmettä ja esitä ne vierustoverillesi. Jottei kiukku jää päälle, lopettakaa tehtävä hymyilemällä toisillenne.

2. Ryövärijoukot istuivat usein yhdessä ruokailemassa ison pöydän ääressä. Muodostakaa piiri, ja jokainen kertoo yhden hyvin asian oikealla puolella istuvasta luokkakaveristansa. Nyt saa kehua!

3. Ronjalle sattui metsässä vahinko, kun hänen jalkansa jäi jumiin Männiäisten koloon. Onneksi Birk saapui viime hetkellä paikalle. Muodostakaa kolmen hengen ryhmä ja esittäkää kohtaus, jossa yksi

on Ronja, yksi on männiäinen ja yksi on pelastava Birk. *Miks vai hää sillai?* Saa ideoita omia vuorosanoja mukaan.

4. Ronja ja Birk seikkailivat usein metsässä. Ota pari itsellesi, ja tehkää toistenne selkään sormihierontaa seuraten sormella Ronjan ja Birkin metsäpolkujen reittejä. Tuleeko vastaanne kiviä, kantoja tai jokia? Opettaja laittaa taustalle rauhallista musiikkia. Opettaja voi lukea taustalle esimerkiksi s. 200 pienen pätkän Ronjan ja Birkin päivästä.

5. Ronja ja Birk löysivät Matiaksenlinnan salaiset kellarit. Kellarissa oli kuitenkin todella kylmä talven koittaessa. Keksikää pareittain yksi lämmittelyliike, jolla pysyy varmasti lämpimänä. Esitelkää liikkeet koko luokalle.

6. Kuunnelkaa Loviisan Ronjalle laulama *Susilaulu*. Jokainen ottaa mukavan asennon ja rauhoittuu kuuntelemaan laulua. Matkaa mielessäsi Matiaksenlinnan hämyiseen tunnelmaan oman unilulusi kanssa.

Esimerkiksi englanninkielinen versio: Ronja the Robber's Daughter - The Wolf Song in English: <https://www.youtube.com/watch?v=pN8q5WmUsbU>

7. Kalju-pietu keksi aina hassuja juttuja ja tarinoita. Keksi jokin hauska juttu tai vitsi ja kerro se vieruskaverillesi. Kumpi onnistuu naurattamaan toista? Osaatko kertoa oikein hyvän vitsin? Parhaat vitsit voidaan esittää koko luokalle.

8. Ronja ja Birk eksyivät kerran metsään. Kuvitelkaa, että kaksi teistä on vuorollaan eksynyt metsään, ja he yrittävät selvittää reitin takaisin kotiin. *Kotiin* pääsette yhden luokkakaverinne avulla, sillä hän toimii porttiavaimena kotinne. Saatte oikean henkilön selville kyselemällä *Mitä tiedät ystävästäni?* -leikin sääntöjen mukaisia kysymyksiä. Vastata voi vain joko *kyllä* tai *ei*.

9. Varokaa ajattaria! Valitkaa luokasta kaksi ajattarta kerrallaan. Opettaja laittaa musiikin soimaan, jonka aikana muut liikkuvat hiipien luokassa. Älä koske kehenkään toiseen, vaan liiku omaa polkuasi. Kun musiikki loppuu, sinun täytyy pysähtyä ja pysyä liikkumattomana, kunnes musiikki taas jatkuu. Jos Ajattar huomaa sinun liikkuvan, palaat takaisin pulpettisi taakse.

10. Keksi oma fantasiahahmo Ronjan ja Birkin seikkailuihin mukaan. Ronjassa esiintyy muun muassa Pönthittisiä, Kakkiaisia ja Ajattaria. Piirrä kuva omasta hahmostasi. Voit myös kirjoittaa siitä tietoa.

11. Loviisa pakotti ryövärit peseytymään lumihangessa. Nyt on teidän vuoronne puhdistautua, mutta tällä kertaa harmituksesta. Mieti yksi sinua tällä hetkellä harmittava asia, kirjoita se paperille ja lopuksi rypistä paperi palloksi ja heitä se roskikseen. Järjestäkää kisa ja

suunnitelkaa heittomatkoiksi eri pituisia etäisyyksiä – kuka saa lumipallon koriin pisimmältä?

12. Matiaksen ja Borkan joukot tappelivat samasta ryöstösaaliista. Järjestäkää kahden joukkueen mittelo *Pidä puolesi puhtaana* -leikin mukaisesti. Kumpi joukkue voittaa? Jos aikoo pitää mittelön luokassa, voi välineenä käyttää esimerkiksi sanomalehdestä tehtyjä palloja. Hyppynarua voi hyödyntää rajapyykinä.

13. Ronja oli murheissaan Matiaksen ja Borkan riidellessä. Keksikää itsellenne tsemppaussanojen lista, jotka auttavat sinua, kun olet murheellinen. Voit kirjoittaa myös asioiden/henkilöiden nimiä, jotka auttavat sinua pääsemään yli murheistasi.

14. Ronja oli todella onnellinen kevään vihdoin koittaessa. Hän huusi riemastuneena keväthuutonsa metsässä Birkille. Keksikää jokainen oma keväthuutonne, mutta tällä kertaa huuto tapahtuukin ilman ääntä. Miten pystyt kehonkielellä havainnollistamaan huutosi?

15. Matias ja Borka joutuivat neuvottelemaan Birkin ja Ronjan takaisin omalle puolelleen. Järjestäkää pareittain neuvottelu/väittely, jossa olette eri mieltä asiasta. Molemmat perustelevat mielipiteensä toisilleen. Opettaja voi halutessaan järjestää neuvottelun myös koko luokan kesken ja jakaa luokan puoliksi. Aiheina voi olla esimerkiksi pelaamisen rajoittaminen, aamupalan tarpeellisuus, läksyjen tekeminen heti koulun jälkeen, kaikkien mukaan ottaminen leikkiin jne.

16. Ronja ja Birk muuttivat Karhuluolaan. Piirtäkää oma luolanne ja sisustakaa se mielikuvituksen kera!

17. Pönthiittiset tanssivat kuutamossa. Suunnitelkaa oma pönthiittisten tanssi. Jokainen pari keksii yhden liikkeen, ja lopuksi kaikki liikkeet yhdistetään yhteiseksi tanssiksi. Opettaja valitsee hyvän laulun taustalle.

Esimerkiksi laulu: *Mörri-Möykky*, Hevisaurus:

<https://www.youtube.com/watch?v=AMSw-gqyCWY> tai rauhallisempaa

Milli Menninkäisen Laulu: https://www.youtube.com/watch?v=ofOq3FFEX_U

18. Männiäiset ryöstivät Ronjan ja Birkin ruuat luolasta. Leikkikää leikkiä *Kettu ja kana* soveltaen. Siinä kaksi valitaan keskellä olijoiksi Ronjaksi ja Birkiksi, jotka yrittävät suojella ruokaansa eli hernepusseja. Muut oppilaat jaetaan neljään nurkkaan omaksi Männiäisten ryhmäkseen, ja yksi joukkueesta käy kerrallaan ryöstämässä yhden hernepussein keskeltä. Jos Ronja tai Birk ehtivät koskea Männiäistä, hänen täytyy palata tyhjin käsin takaisin. Laskekaa lopuksi, mikä joukkue sai eniten hernepusseja ryövättyä.

19. Ronja ja Birk ikävöivät kotiaan ja läheisiään Karhuluolassa ollessaan. Askarrelkaa joulukortti jollekin läheiselle ihmisellenne.

20. Suunnitelkaa liikuntasaliin tempurata kuvitellen, että olette Matiaksenmetsässä. Hyödyntäkää koulunne liikuntasalin välineitä/telineitä. Köydet, patjat, penkit, puolapuut, hernepussit jne. toimivat esimerkiksi puina, jokina, kallioina ja sammalpolkuina. Vain mielikuvitus on rajana!

21. Seikkailumme Matiaksenmetsässä on tullut päätökseen. Jokainen piirtää tai kirjoittaa paperille mielenkiintoisimman asian/esineen/hahmon kirjasta ja esittelee sen parileen tai koko luokalle. Heipä hei Ronja ja Birk!

Muita tehtäväideoita, jos luokassasi on enemmän oppilaita:

Kalju-Pietu ehdotti Matiakselle ryövärijoukkojen yhdistämistä. Miettikää, miksi ryhmässä toimiminen on järkevämpää kuin yksin toimiminen. Mitä hyötyä on yhteistyöstä?

Ronja pääsi vihdoin takaisin kotiinsa, kun Matias tuli häntä metsästä hakemaan. Sivulla 213 Ronja miettii, että ihminen voi olla iloinen niin vähästä. Jokainen kirjoittaa ylös asioita, joista on iloinen/kiitollinen. Voit toki myös nimetä henkilöitä, jotka tekevät sinut onnelliseksi.

Lopulta Matias ja Borka yhdistivät ryävärijoukkonsa yhdeksi ja pitivät suuret juhlat. Järjestäkää yhteinen luokan jouluriemujuhla.